

Katona Zsigmond

Katonatelepi KÖZÜGYEK

V. évfolyam 6. szám | 2019. június

MEGJELENIK HAVONTA

ISKOLAI KIRÁNDULÁS

5.

VÁLLALKOZÁSOK KATONATELEPEN

6.

HIT ÉS ERKÖLC

8.

KERTÜNK – HÁZUNK

10.

Június: itt a vakáció, nyárelő, Szent Iván hava

Kányádi Sándor:
Napsugár-hívogató
*Tavasztó, nyárelő,
meggyet érlelő,
mézillatú napsugár,
bújj elő!*

*Tavasztó, nyárelő,
mézet pergető,
búzasárga napsugár,
bújj elő!*

*Tavasztó, nyárelő,
búzáat érlelő,*

*barna bőrű napsugár,
bújj elő!*

*Tavasztó, nyárelő,
bőrünk perzselő,
júniusi napsugár,
bújj elő!*

Jeles napok, évfordulók júniusban

Június első vasárnapja: Pedagógus nap

A pedagógusnapon, június első vasárnapján köszöntik a köznevelésben és a felsőoktatásban dolgozókat. Az UNESCO és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet 1996-ban ezen a napon fogadta el a pedagógusok jogairól szóló, 150 paragrafusból álló határozatot. Magyarországon 1952. június 7-8-án ünnepelték először ezt a napot, s ez alkalmából adták át a kiváló tanítói és tanári okleveleket, később egyes kitüntetésekkel az ország leg-

jobb pedagógusainak. 1993 és 2012 között a tanárok, oktatók kitüntetése január 22-én, a magyar kultúra napján történt. 2013-tól ismét e napon adják át az oktatással, pedagógiai munkával kapcsolatos díjakat, mint az Eötvös József-díj, Szent-Györgyi Albert-díj, Apáczai Csere János-díj, Brunszvik Teréz-díj, Németh László-díj. A kitüntetettek között több kecskeméti pedagógus is volt az elmúlt 20 évben.

Június 5. A Környezetvédelem Világnapja

1972. június 5-től 16-ig tartották Stockholmban az ENSZ első, „Ember és bioszféra” cí-

met viselő környezetvédelmi világkonferenciáját. A világ-szervezet közgyűlése a konferencia javaslatára még abban az évben, határozatában nemzetközi környezetvédelmi világnappá nyilvánította a tanácskozás kezdőnapját, június 5-ét.

A környezetvédelmi világnap célja széles körben felhívni a figyelmet a környezetszennyezés következményeire, elősegíteni az együttgondolkodást és a közös cselekvést, terjeszteni a fenntartható fejlődés eszméjét. Ehhez kapcsolódó fő konkrét célkitűzések:

- energiatakarékosság, a helyi erőforrások minél szélesebb körű felhasználása

Június nevét Júnó római istennőről kapta, aki Jupiter felesége volt. A magyar népi kalendáriumban Nyárelő, Szent Iván hava. Ebben a hónapban számos jeles napot találunk, néhányat ezek közül korábbi lapszámainkban meg is említettünk, ismertetve a jelentőségüket, tartalmukat, üzenetüket a mának. A mindennapokban talán a legfontosabb jelentőségűnek egy mezőgazdasági esemény, az aratás kezdete számít. Több jeles vallási ünnepet is találhatunk júniusban, melyek közül néhányat, a teljesség igénye nélkül, most is megemlítünk.

Kattints a Katonatelepi közügyek Facebook csoportra!

- a megújuló természeti források hasznosítása
- a szemét- és hulladékképződés csökkentése
- a környezetszennyezés megelőzése.

A világnap központi rendezvényeit minden évben más országban és témában tartják. Soha nem volt ekkora jelentősége a környezetvédelemnek, mint ma, ezt tükrözi, hogy számos témában, egyedi tartalmakkal több rendezvényt szerveznek a világon (Kecske-méten is!), más hónapokban és napokon is (pld.: Madarak és Fák Napja, Víz Világnapja stb.)

Június 6. Bánki Donát születésének évfordulója

Bánki Donát (eredeti neve Lőwinger Donát, Bakonybánk, 1859. június 6. – Budapest, 1922. augusztus 1.) magyar gépészmérnök, feltaláló és egyetemi tanár. Nevét később magyarosította, szülőhelye iránti tiszteletből Bánki-ra. Korának egyik legnagyobb gépészmérnöke, a hidrogépek, kompresszorok és gőzturbinák szerkezetanának professzora.

A budapesti Műegyetemen szerzett gépészmérnöki diplomát, majd az egyetemen előbb tanársegéd, később haláláig a hidrogépek, kompresszorok és gőzturbinák szerkezetanának professzora. Munkássága szorosan összekapcsolódott Csonka Jánossal, akivel együtt 1890-re kifejlesztették a nemzetközileg is elismert ún. Bánki-Csonka motort, és együtt szabadalmaztatták a fűvókás benzinkarburátort (porlasztót). 1894-ben sza-

badalmaztatta az első nagy-nyomású robbanómotort, a saját korában méltán világhírű Bánki-motort, amelynél a robbanókeveréket a hengerbe porlasztott vízzel hűtötte le, s ezzel a motor hatásfokát korábban nem remélt mértékben sikerült fokoznia. Ugyancsak nevéhez fűződik az 1917-ben feltalált Bánki-turbina, mely új utakat nyitott a törpe vízierőművek fejlesztésében. A vízturbináért Bánkit halála után négy évvel 1926-ban a Magyar Tudományos Akadémia nagyjutalmával tüntette ki. Jelentős gépszerkesztői munkássága, szabadalmi tevékenysége mellett nagy hivatástudattal látta el oktatói feladatait. Nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a hallgatók felkészülését előadásjegyzetekkel is segítse. Egyetemi tanári tevékenysége során a mérnök-képzésben bevezette a laboratóriumi képzést, amely egyre nagyobb jellegű ma is.

Június 8. Medárd napja

Medárd napja, a hónap legismertebb időjárásjósoló napja egész Magyarországon. A népi mondás szerint: „Ha ezen a napon esik, negyven napig esik egyfolytában.” Ez a jóslat évszázados megfigyeléseken alapul. Még manapság is hagyatkoznak rá, de persze már nem vesszük olyan szigorúan szó szerint. A lényege, hogy ha Medárd napon esik az eső, negyven napos hűvösebb, esős, borús időjárás lesz. Ha azonban szép napos idő van ekkor, akkor negyven napos aszály várható. Egyes vidékeken a várható szőlő és szilvatermesre következtetnek a Medárd napi időből. Ha meleg, és napos, jó gyümölcs-termés várható, ha esik, bő lesz a gabonatermés, viszont savanyú lesz a bor. Az egyre hektikusabban változó időjárás események lassan már újragondoltatják velünk ezeket a megállapításokat, de tudományos irodalmak szerint, ezt nyári monszun jelenségnek hívják. Monszunnak azokat a hatalmas méretű esőzésekre szokták hívni, amelyek Dél- és Délkelet-Ázsiában jelentkeznek nyáridőben, amikor a

(Forrás:hiros.hu)

titkaszó megleget hatalmas zivatar kíséretében hosszan tartó esőzés váltja fel. Ez a jelenség azonban Európában is előfordul, persze sokkal enyhébb formában. A kontinens belső területei felmelegednek, a felemelkedő meleg légtömegek helyébe az Atlanti-óceán felől hűvös, páradús levegő tödul. Így a nyár eleji időjárást többnyire nyugati irányból érkező, gyakran igen heves, dörgő-villámlo hidegfront-betörés jellemzi. A front mögött óceáni légtömegek érkeznek. Ez az oka annak, hogy a június hazánk legcsapadékosabb hónapja.

Június 16. Apák Napja

Az apák napja egy világi ünnepnap, Magyarországon június harmadik vasárnapján ünneplik. Az apák szerepének fontosságát számos pszichológiai tanulmány is igazolja. Az apák napját a 20. század elején kezdték el megtartani az anyák napja párjaként. Az apaságot és a szülői szerepet ünneplik ilyenkor, emlékezve az apákra, nagyapákra és a többi férfi elődre. Az apák napját világszerte számos különböző időpontban ünneplik. Ezen a napon általában ajándékot adnak az apáknak, és ilyenkor a család általában együtt van. Hazánkban kevésbé ismert és népszerű, de most a családpolitika próbálja jobban hangsúlyozni, hogy egy családban óriási szerepe van egy apának, és egy évben egyszer ők is megérdemelnek egy kis külön figyelmet.

Június 20. Úr Napja

Úr Szent Testének és Szent Vérének ünnepe. Magyaror-

szágon és több más országban (például Angliában és Walesben) a húsvéti időt lezáró pünkösdvásárnap után két héttel tartják. Jellemzően körmenet kapcsolódik hozzá. Napja eredetileg a Szentháromság vasárnapja utáni csüttörtök volt és sok helyen ma is akkor ünneplik, a húsvét utáni 60. napon, mint például Ausztriában, Németországban és Svájc bizonyos részeiben, általában munkaszüneti nap is.

Általános szokás a körmenet és a sok virágdísz: az úrnapi idejére már teljes virágdíszbe öltözteti a tavaszt vagy a kora nyarat a természet. Az úrnapi körmenettel Magyarországon és másutt is összeforrt a virágszónyegek, a falusi virágsátrak, a virágokkal díszített oltárok képe.

Néphagyományok is fűződnek a naphoz melyek szerint a gonoszt, a betegségeket és a természeti csapást elűző erőt tulajdonítanak.

Az Úrnapi virágdekorációkból sok helyütt a hazavitt ágakat a ház négy sarkába tűzték, hogy megóvja a házat a villámcsapástól, vagy az istálló fölé dugták, hogy áldás legyen az állatokon. A Dunántúlon a beteg gyermekek fürdőjébe tettek az úrnapi virágokból, vagy a lábfájás elleni fürdőbe tették őket, sőt még fájós fogat is füstölték velük.

Június 24. Szent Iván Napja

Keresztelő Szent János az utolsó próféta és Jézus előfutára, ő keresztelti meg Jézust. Az ő személye kapcsolja össze az Újszövetséget az Ószövetséggel. A nyelvünkben máig élő Szent Iván név a bizánci egyház kultikus befolyására

emlékeztet. Az ünnep elnevezései Zobor vidéken Virágos Szent János, Szeged környékén Búzavágó Szent János, Székelyföldön Keresztelő Szent János. Szent Iván a nyári napforduló ünnepe, a szertartásos tűzgyújtás egyik jeles napja.

A napfordulókat már a keresztény egyház létrejötte előtt megünnepezték Egyiptomban és néhány közel keleti népnél, ezzel a Nap évenkénti megújulását kívánták mágikus úton elősegíteni. A keresztény egyház Szent Jánost tette a nap védőszentjévé, ünnepe az 5. század óta vált általánossá. Az egyház a középkori liturgi-

ájába építette és megszentelte a Szent Iván napi tüzet.

A Szent Iván napi tűzgyújtáshoz különböző hiedelmek fűződtek. Az ekkor gyújtott tüzről azt tartották, hogy megvéd a köd, a jégeső és a dögvész ellen és elősegíti a jó termést.

A Szent Iván napi tűzgyújtásról a 15. század óta vannak hiteles adataink. A Szent Iván-napi tűznek egészségvárazsló szerepe is volt, közvetlenül a tűz átugrálása, valamint a felette füstölt különféle növények révén

(Forrás: tudasbazis.sulinet.hu)

Június 29. Péter Pál napja az aratás kezdete

A népi hagyomány szerint június 29-e Péter, Pál napja az aratás kezdete. Sok a munka a földeken, nagy ünneplést nem tartanak ilyenkor.

Szent Iván napján (június 24.) történik a kalászszemle. A gazdák szerint a búza ebben az időben kezdi hányni a kalászat, a töve megszakad, megáll a növekedésben. Megéri a vágásra.

Hagyományosan a legkorábban érő kalászosok – az őszi meg a tavaszi árpa – betakarításával kezdődik az aratás Szent Iván nap környékén, ám

a rozs, majd a búza Péter Pál nap környékén válik vágásérté. A zab aratásával zárul a sor. A munka végeztével következik az aratóünnep, amely a középkorban is szokás volt, ám érdekes megemlíteni, hogy 1901-ben agrárminiszteri rendelet is előírta az aratási mulatságok megrendezését.

Az idő múlásával felcserélődött a betakarítás és az ünneplés sorrendje: az aratóünnep manapság nem a nagy munka végén, hanem a kezdetén, a Péter-Pál nap közelében kerül megrendezésre országsszerte.

(Forrás: wikipedia.hu, harmonet.hu)

Közérdekű, településünket érintő információk

Szerkesztői előszó: A Katonatelepi Közügyek című havi lap indításakor, az akkori szerkesztőbizottság elhatározta, (és amennyire lehetett eddig be is tartotta) azt az arcuati elképzelést, hogy ne adjunk teret semmilyen irányú politikai véleménynek, írásnak. Erről az „ars poeticáról” vita volt, amiről írtunk is, hogy mennyire lehet közügyekkel foglalkozni politikamentesen, és nem mondhatom, hogy egységes vélemény alakult ki erről.

Lassan az ötödik évfolyamát éri meg az újság, és pillanatnyilag nem szeretnénk ezen a hitvalláson változtatni. Falu György képviselő úr írása egyrészt a téma súlya miatt, másrészt azért kerül most a júniusi számba, mert az Ő közreműködése, anyagi segítsége nélkül ez a lap nem létezne, illetve a vélemény szabad, amit mindenki közölhet, de nem kívánunk egyletore teret adni mindenkinek, sokban eltérő, véleményeik nyomtatott formában történő megjelenítéséhez. Hamarosan szeretnénk, egy kibővített szerkesztőbizottsági ülésen, többek között erről is tárgyalni, illetve a lap jövőjét illetően is van több elképzelés, amit nem szeretnénk, legalább is a többség véleményének meghallgatása nélkül megvitatni és dönteni felőle.

Választási eredmény – ahogyan én látom

Uniói választásokhoz képest nagyon magas részvétel volt. Az eredmény hozott megelégedést is.

A FIDESZ semmi újjal nem rukkolt elő, az évek óta töretlenül hangoztatott és e-mentén végrehajtott következetes politikázás két fő üzenete a családok megerősítése és a bevándorlás megállítása volt. A társadalom többsége ezt támogatta. A választást a Fidesz-KDNP szövetség nyerte meg. A győztesre leadott szavazatok egyharmadát sem kapta a Gyurcsány Ferenc vezette Demokratikus koalíció, és még ez is az igen előkelő 2. helyet jelentette számukra. A DK vezérétől nem meglepő,

hogy ismét furfangos trükkel állt elő: feleségét tolt a reflektorfénybe, uniós fizetéseket és nyugdíjat ígért mindenhol, amerre csak járt. Hétfőn este az egyik TV-csatorna műsorába mégsem Klára asszony ment be, hanem maga a pártvezér és már egyetlen szó sem esett európai bérekről és nyugdíjakról. Annál többet beszélt a majdan megalakítandó Európai Egyesült Államokról. Régi trükk ez, és még működik: annyira szegény sosem volt a baloldal, hogy ígéretet ne tudjon.

Számomra a legnagyobb meglepetést a Momentum Mozgalom jelentette. Az igen magas Facebook és egyéb közösségi médiátámogatással erősített kampányuk sikeres volt, sok embert megragadott a fiatalos, a kor infokommunikációs le-

hetőségeit jól kihasználó párt. Hétfőn este viszont kiábrándító volt az egyik TV csatorna műsorán a jövőről beszélő két heherésző fiatal hölgy. Örülnek, majd felrepülnek, hogy EP képviselők lehetnek, de ezen kívül – semmi. A választási győzelem inkább cél volt, mint eszköz. Jó lenne, ha egy fiatalos, normálisan gondolkodó párttal alakulnának, akiket nem az „orbán-fóbia” motivál.

Most a „szóra sem érdemes” pártok jönnek. Az MSZP-Párbeszéd szövetség plakáthadjáratában a fő üzenet az volt, hogy rájuk kell szavazni, mert ők az egyetlen összefogás. Nekem legalábbis ez jött le. Vészesen indított szociális Európáról szóló kampányukat egykori pártvezérük egy pillanat alatt „lenyúlta” – ezzel szinte kivégezte egykori pártját.

Utolsóként a Jobbik jutott be, az LMP – akit azért legalább egy mandátumra becsült mindenki – már nem jutott be. Ezen sem lehet csodálkozni, mindkét pártot a folyamatos belső viszályok jellemezték és volt alternatíva is, az LMP szavazóinak a Momentum, a Jobbikosoknak a Mi hazánk mozgalom. A végeredmény ez lett.

Az európai eredmény nem ért váratlanul. Minél nagyobb a jólét, annál kisebb a túlélési ösztön. A fogyasztói társadalom szépen átalakította a nyugat-európai társadalmak gondolkodásmódját. Már annak sem hisznek, amit látnak

Falu György

önkormányzati képviselő
Állandó fogadóórát nem tartok. Időpont egyeztetés után bárhol és bármikor személyesen is szívesen állok rendelkezésre.

hunfalu@gmail.com

Tel. +36 30 621 0898

és tapasztalnak nap, mint nap. Tervezik a már előregedett 3 éves autójuk cseréjét, no és a ciprusi nyaralást. Üveggyöngyöért eladják még a lelküket is. Nem is lenne ez nagy baj, ha nem egy hajóban eveznénk. Ha marad az Unió, ha nem, Európa együtt sír és együtt nevet, ez már csak így lesz. Így indulunk neki a következő 5 éves ciklusnak. A dolognak, mármint az Unió irányítása kérdésének természetesen még nincsen vége, jöhetnek még érdekes, akár váratlan fordulatok is.

Végül minden szavazáson részt vevő honfitársunknak köszönöm, hogy megjelentek az urnák előtt. Köszönöm Dr. Fekete Gábornak a kampányban nyújtott segítséget, a szavazóköri delegáltaknak, segítőknek az áldozatos munkát.

Felnőttünk! Húsz éves a Kecskemét–Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány

Tinédzserek lettünk, szőlt a híradás 10 éve, és lám újabb 10 telt el azóta. A Kecskemét–Katonatelepi Ifjúságért Alapítványt húsz éve, 1999. június 18-án közhasznú fokozatban jegyezték be. Célja szerinti besorolása: szabadidős és hobbitevékenység. A szervezet létrehozásának gondolata egy olyan személyben fogalmazódott meg, aki gyermekkorában egy rövid ideig Katonatelepen járt az öreg iskolába, így kötődött a településhez. Ez a személy Kállai Kálmánné Irénke, a „szupernagyi”, ahogyan a kecskemétiak még ismerhetik a 70 évesen jogosítványt szerzett nagymamát. Az ő eredeti elképzelése egy ifjúsági ház és kápolna létrehozása volt. E feladat megvalósítására keresett és talált támogatókra, Sallai Mihály és Farkas Mihály urak személyében, akik anyagi támogatásukkal járultak hozzá az Alapítvány létrejöttéhez. Felkérésükre vállaltam el a kuratóriumi elnöki teendőket.

A kezdeti elképzelés megvalósítása érdekében aláírás-gyűjtésbe kezdtünk, de sem az akkori támogatási hajlandóság, sem anyagi lehetőségeink nem tették lehetővé az építkezés megkezdését. Ám erről az elképzelésünkről, álunkról nem tettünk le és továbbra is törekszünk megvalósítására.

Tevékenységeinkről teljes képet adni túl sok időt és helyet venne igénybe, így a teljesség igénye nélkül szeretnék kiragadni néhány mozaikot szervezetünk mindennapjaiból.

Elsősorban is szoros kapcsolatokat ápolunk a Mathiász János Általános Iskolával, rajzpályázat, kiállítás és koncert-látogatás, pályázatírói tréning és kirándulások közös szervezésével, valamint a tanulók év végi jutalmazásának támogatásával.

2002-ben az Önkormányzattal aláírt megállapodás alapján vállaltuk a helyi játszókert üzemeltetését, ennek keretében a helyi Részönkor-

mányzati keretből valósult meg a kerítés kialakítása majd festése, a növényállomány megújítása, a kerti padok javítása. Sajnos az „idősebb” fiatalok meg-megújuló rongálásai oda vezettek, hogy az Önkormányzat egy időre bezárta a létesítményt.

2006-ban létrehoztuk a helyben lakó, szociálisan rácsoruló, középfokú tanintézetekben továbbtanuló diákok számára a helyi általános iskola első igazgatójáról elnevezett Zsigmond Ferenc Ösztöndíj-pályázatot. Az évek során közel 10 fiatal támogatottunk 4 éven keresztül, személyenként havi 5.000–5.000 Ft-tal, a tanulmányi időszakban, 9 hónapon keresztül.

Első ösztöndíjasaink azóta már felnőttek, családot alapítottak. Hosszabb szünet után ez évtől tervezzük a pályázat újbóli meghirdetését.

Anyagi helyzetünk javítása érdekében mi is folyamatosan pályáztunk és többször is nyertünk a Nemzeti Civil Alap (ma Nemzeti Együttműködési Alap) működési költségeket támogató, valamint az Önkormányzat fiatalokkal foglalkozó, civil szervezetek számára kiírt pályázatain. A fenti pályázatok mellett 2010 tavaszán lehetőséget nyertünk az Ökotárs Alapítvány pályázatán, túljutva az első fordulón arra, hogy megkezdjük a település névadója Ka-

tona Zsigmond tiszteletére létrehozandó Emlékpark kialakítását.

Ennek keretében sövényt telepítettünk, fákat ültettünk, parkosítottunk, kutat fúratunk, villanyt vezettettünk. 2016 augusztusában, miután az üzemeltetés meghaladta lehetőségeinket, a vagyon-elemeket térítésmentesen átadtuk az Önkormányzat kezelésébe.

Településünk névadója, Katona Zsigmond és az ő igaz barátja, a településen élő és alkotó, világhírű csemegezőlő-nemesítő Mathiász János emlékét ápoljuk. Születésük és haláluk évfordulóján, közösen a Mathiász Iskolával és a helyben működő NAIK Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet Kecskeméti Kutató Állomásával, tisztelettel emlékezünk. Kiállítási anyagot állítottunk össze Katona Zsigmond és Mathiász János életművéről, amelyet Katonatelep mellett bemutatunk többek közt Lajosmizsén, Nagykőrösön és Hetényegyházán is, valamint a Megyei Könyvtárban is több alkalommal felhasználták már.

Pályázatokból és az ún. „részönkormányzati keretből” sörpad garnitúrákat is beszereztünk, amelyek kölcsönzésével helyi és kecskeméti civil rendezvények lebonyolítását is segítjük. E mellett 8 db kérekrépart is vásároltunk, ame-

lyeket igény szerint szintén kölcsönzünk a sörpad-garnitúrák mellett, a helyi családok, fiatalok számára.

A kecskeméti Lakó Sándor Kamarazenekarral közösen szervezett rendezvényeinken – Zenés nyári esték, húsvéti és adventi időszakban Zenés áhítatok – fiatalok és „idősebb fiatalok” is „hasznosan töltik szabadidejüket”.

A MOL Alapítvány a helyi civil szervezetek, kezdeményezések támogatására összesen 20 millió forintos kerettel hozta létre 2018 őszén a MOL Helyi Érték Programot. Alapítványunk is bejutott az első fordulóba, de a másodikban sajnos csak a megítésselő második helyezést értük el, „lemaradtunk fél millióról”. Programunkat azonban, ami „helyi értékünk” a SZŐLŐ „értékeinek” megismertetésére és megszerettetésére irányul, ha „karsúbban” is, de szeretnénk megvalósítani, bevonva a fiatalokat és az „idősebb” fiatalokat is.

A Katonatelepi Közügyek – melynek aktuális, júniusi számát tartja kezében kedves olvasó – kiadója vagyunk. Részönkormányzati keretből fedezzük a lap megjelenítésének nyomdai költségeit.

Tagjai vagyunk az alábbi szervezeteknek: Kulturális Civil Kerekasztal, Homokhátság Fejlődéséért Vidékfejlesztési Egyesület. Tevékenységünk hatékonyabbá tétele érdekében egyre bővítjük kapcsolatainkat a városi, megyei és társadalmi szervezetekkel, intézményekkel és képviselőikkel.

Lázár János
kuratóriumi elnök

(Szerkesztői kiegészítés: a Katonatelepi Közügyek lapengedélye is az Alapítványhoz kötött hivatalosan, mely engedély birtokában, az önkormányzati képviselőnk, Falu György képviselői keretéből finanszírozhatja a havi megjelenítés nyomdai költségeit)

Iskolai kirándulások

Mindig nagy izgalommal várják a gyerekek az osztálykirándulásokat. Május 17-én valamennyi osztály kirándulni indult. Rövid beszámolójuk következik ennek a napnak az eseményeiről.

Az elsősök igazi iskolásokká váltak azzal, hogy részt vehettek életük első osztálykirándulásán. Szegedre a Vadasparkba látogattak el. Kitartóan, nagy érdeklődéssel csodálták az állatkert lakóit. Legjobban az Elefántház, a zsiráfok és a gibbonok tetszettek nekik.

A másodosok egy egész napot töltöttek a Liszt Ferenc Nemzetközi repülőtéren, ahol 3 órás programon vehettek részt. A nap második felében ellátogattak az Aeropark-ba és megcsodálhatták a kiállított repülőgépeket. Igazi élmény volt, amikor be is ülhetek egy TU-154-es típusú légi járműbe.

A 3. osztályosok meglátogatták a budapesti Mátyás-templomot, és megcsodálhatták a gyönyörű fővárosi körpanorámát a templom tornyából. Majd az Újbuda Centerben lévő Elevenparkot és CyberJump Trambulin parkot vették célba, ahol sokat játszottak, ugráltak.

Negyedik osztályosaink ezt a gyönyörű napot ugyancsak Budapestén töltötték. A délelőtti Margitszigeten telt, ahol hatalmasat sétáltak és kipróbálták a játszóteret. A Délután folyamán a Hősök terén került sor egy sétára és a Szépművészeti Múzeum „Egyiptom a

Nílus ajándéka” címmel rendezett kiállítását nézték meg a gyerekek.

Igazán népszerűnek tűnt hazánk fővárosa, hiszen az 5. osztályosok is Budapesten kirándultak. Ők sem hagyhatták ki a Margitszigetet, ahol a zenélő szökőkutat csodálták meg. A séta végén hajóra szálltak és a Dunán folytatták kirándulásukat. Nem tűnt magának a Gellért hegy, amelyet megmásztak, de annál monumentálisabbak voltak az ott lévő szobrok. A város panorámája innen is lélegzetelállító volt.

Legnagyobb élmény talán az esti korszó volt a Duna parton és a város utcáin. Aki nem látja, elképzelni sem tudja milyen gyönyörű a kivilágított Budapest és mekkora forgatag van még késő este is a belváros utcáin. A kétnapos kirándulás második felvonásában

ellátogattak a gyerekek a Természettudományi Múzeumba és az Orczy kertbe. Láthatták a gyerekek a Nyugati pályaudvart is, hiszen a kirándulásra vonattal utaztak.

Hatodikosaink Vácra látogattak el, ahol a világhírű IBM hazai egységében nézték meg a háttértárolók gyártásának precíz folyamatát. Úgy látszik az idén valóban Pest volt a sláger, mert az Ő úti céljuk is az volt a délután folyamán, és a CyberJump-ban adták ki a gozt.

A 7. osztály választása a Kerekegyházaán lévő Kalandpark-ra esett. Nagyon élvezték a kötélpályát, de legnagyobb élmény mégis a számháborúzás volt, ahol sok időt tölthettek egymással. Pozitív élményekkel tértek haza és úgy mesélték a gyerekek, hogy számukra ez volt az eddigi egyik legjobb kirándulás.

A nyolcadik osztály ebben a tanévben a Velencei-tóhoz ment kirándulni. A kétnapos osztálykirándulás keretében nagyon jó programokon vettek részt: körbe biciklizték a tavat, buborékfociztak, megnézték Agárdot és este a szálláshelyen közösen főztek meg a vacsorára szánt bográcsos paprikás krumplit. Szerencsére valamennyi kirándulást megtámogatta az esőmentes napos időjárás.

Családi nap az iskolában

Május utolsó hétvégéjén megtartottuk hagyományos Családi napi rendezvényünket. Azt gondolom, hogy bőséges programkínálat várta a gyereket és szüleit. A felnőtteknek Vértadást is szerveztünk ezen alkalomból, melyre sokan jelentkeztek a Vöröskereszt munkatársainál. Korábban szülői kezdeményezésként felhívás jelent meg a Facebookon, hogy támogassuk Gereben Lívia sportolót, aki komoly betegséggel küzd és véradással tudjuk segíteni gyógyulását.

A Családi nap reggelén közös tornára invitáltuk tanulóinkat a hátsó füves udvaron. Pankotai Kitti gymstic edzőnek köszönjük, hogy eljött és egy kis zenés testmozgással felébresztette a szombat reggeli álmosságból a gyereket. Ez után fellépett a Brill-art

Stúdió által szerveződött iskolai táncsoportunk. A gyerekek műsorát szervezte és irányította Máté Eszter és Majer Tamás, akik hetente két alkalommal tanították táncolni a csoport tagjait a tanév folyamán.

Folytatásként műsort adtak az iskolában citerán játszó gyerekek Kovács Péter citeraoktató közreműködésével. A délelőtti folyamán táncház keretében szórakozhattak az alsó tagozatosok, melyre a vidám muzsikát a Kurácsi Táncműhely táncosaival érkezett muzikusok szolgáltatták. Mindaddig, míg a kicsik az egyszerű tánclépéseket tanulhatták, addig a felsősöknek zenés előadást mutatott be a Tarisznysások együttes. A bohókás hangulatú hangszeres előadás alkalmas volt nemcsak a gyerekek, hanem a felnőttek szórakoztatására is.

A jól eső napsütés mellett Török Edit szervezésében Baba-mama bőrzét tartottunk az udvaron, melyhez Bolhapiaccal csatlakoztak az iskola

tanulói is. Köszönjük a sok finom lángost, hamburgert, hotdogot, tortillát is, amit Cseh Attilának folyamatosan készítettek nekünk. Örültek a gyerekek, mikor Simon Róbert begurult a fagyis autóval az iskolaudvarra, mert jó időben a sláger mégiscsak a fagyalt szokott lenni. Mobil büfé is

rögtönöztünk, ahol Vörös Alexandra és Viki szolgálták az üdítőket. De gondoltunk a felnőttekre is a kávé kínálattal, ami igen kapósnak bizonyult. Vörösné Nikitől ellestük, hogy milyen gyorsan és egyszerűen lehet latte-t készíteni. Egész délelőtti szabadon játszhattak a gyerekek, és kézműveske-

désre is volt lehetőség Gaál Zsuzsanna tanító és Kiséri Krisztina szülő segítségével. A szokásos eső elkerült bennünket, így amit erre a napra elterveztünk, zavartalanul meg tudott valósulni.

Kisberk Hella
tagintézmény-vezető

Könyvtári kalandtúra a Katonatelepi Fiókkönyvtárban

A Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtárral kötött együttműködésnek köszönhetően a Mathiasz János Általános Iskola tanulói 2018 szeptemberétől vesznek részt a Könyvtári Kalandtúra (EFOP-3.3.2-16-2016-00311) elnevezésű foglalkozássorozaton. A tanév második felében a 3. és a 4. osztály 5-5, az 1. osztály 10 alkalommal jelent meg a könyvtárban, hogy különböző tematikájú foglalkozásokon játékosan bővítsék tudásukat.

A Tökmagok, lengék és pusziablók elnevezésű sorozat keretén belül a 4. osztályosok ízelítőt kaptak a mai magyar gyerekirodalom értékes alkotásaiból. A mesék és versek segítségével a szövegértést, szövegalkotást és az önálló véleménynyilvánítást is gyakorolhatták.

A kortárs irodalom megismerése nem csak könyvek segítségével lehetséges. A 3.

osztály diákjai a „Nyomozás a világhálón” című foglalkozásokon a korosztályuknak megfelelő honlapokat látogattak meg. A digitális írástudás fejlesztése és a biztonságos internethasználat megtanítása kiemelt célunk volt. Ezeken az alkalmakon igyekeztünk olyan online elérhető oldalakat, portálokat bemutatni a gyerekek-

nek, amelyek egyaránt segítik a tanulmányaikat és a szabadidő kulturált eltöltését.

Az 1. osztályból 8-8 gyermek járt tíz héten át a könyvtárba kiscsoportos tehetőség gondozásra. Meséken, játékos feladatokon keresztül az írást, olvasást és a számolást is gyakorolták, miközben megismerték a fiókkönyvtárat.

A Könyvtári kalandtúrának még nincs vége; a következő tanévben új osztályokkal folytatódik a program. Köszönjük az iskola pedagógusainak az együttműködést, és azt, hogy fontosnak tartják a diákok olvasóvá nevelését.

Nagy Bernadett Xénia
fiókkönyvtáros

VÁLLALKOZÁSOK KATONATELEPEN

Nagy örömmel tapasztalhatják olvasóink, hogy a korábban is kedvelt, Katonatelepi Vállalkozók rovatot ismét át tudta venni Makai Krisztián és azok kedvéért, akik eddig nem ismerték, csatolunk egy arcképet is róla. Mostani írásában bemutat egy olyan vállalkozást, amiről a Facebook-olvasók mindenféle híreket, híreszteléseket szolgáltatnak, kevés valóságalappal, de határozottan. Most ez világossá és hitelessé válik!

– Mi épül a Ceglédi út mellett?

– A Katonatelepi Közügyek Facebook csoportban többször felmerült kérdésként, hogy vajon mi épül a főút mentén a régi (már bezárt) benzinkút mellett. A hozzászólások között tippként felmerült bölcsőde, élelmiszerbolt, sertéstelep, mini-stadion és hulladéklerakó is. Gondoltam hasznos lesz mindenki számára, ha felkeresem a tulajdonost és Tőle tudjuk meg, mi épül pontosan. Soósné Bárczy Eszterrel az épület mellett volt szerencsém beszélgetni.

– M.K.: A táblán olvasható, hogy a Bárczy Környezetvédelmi Kft. a beruházó. Mesélne a cégéről?

– Soósné Bárczy Eszter: Vegyészmérnök édesapám 1989-ben egy holland kiállításon figyelt fel az ipari felítató anyagokra. Akkoriban Magyarországon a cégek a kiömlött olajat, savat, lúgot, oldószereket egyszerűen homokkal, fűrészporral, géprongyokkal törölték fel, a környezettudatosság még finoman szólva sem volt része a mindennapoknak. Édesapám kitartó

ismeretterjesztő munkával találta meg azokat a partnereket, akik fogékonyak voltak a környezetbarát megoldásokra. A cég 1991-es debreceni indulása óta 100% magyar családi vállalkozásként működik, lépésről lépésre haladunk előre. 1997-ben nyitottuk meg budapesti irodánkat. Én 2008-ban csatlakoztam a céghez, székhelyünket ezután költöztettük Kecskemétre.

– A jelenben leginkább milyen termékeket gyártanak/forgalmaznak?

– Ipari kármentő eszközöket értékesítünk a veszélyes folyadékok gyártása, tárolása, szállítása és felhasználása során fellépő balesetek megelőzésére és gyors kárelhárítására. Ma már közel 1200 féle termékünk van. Tevékenységünk másik alappillére a

Bárczy-szűrő, ami saját fejlesztésű, szabadalmaztatott eszközünk, több innovációs díjat kaptunk érte. A berendezés megtisztítja az útfelületről elfolyó csapadékvizet a járművekből származó olajtól. Ma már több mint 5000 ilyen berendezésünk üzemel országszerte a Parlament előtti alsó rakparttól kezdve több Duna-Tisza hídon, ipari létesítményeken keresztül az áruházi parkolóig. Specialitásunk az olajjal, oldószerezrel szennyezett ipari vizek tisztítása, dolgoztunk már gyógyszergyári és atomerőművi szennyvízzel is.

– Térjünk át a katonatelepen épülő telephelyükre. A látványterv nagyon tetszik. Mi lesz az épület funkciója?

– Kinőttük jelenlegi, bérelt telephelyünket, ezért döntöttünk úgy, hogy egy nagyobb méretű, immár saját épületbe költözünk. Az elsődleges funkció a raktározás lesz. Ezt egészíti ki egy kisebb összeszerelő részleg az épület első részében. Itt lesz az irodánk és a kutatólaboratóriumunk is, ahol a fejlesztéseinket végre tágasabb helyen végezhetjük. Az épület tükrözi környezetbarát szemléletünket, egy passzív-házakra szakosodott mérnökirodával terveztettük, reményeink szerint energiaigénye minimális lesz. Napelemek

fogják termelni az áramot, hőszivattyú biztosítja a hűtést-fűtést, így nem terheljük CO₂-kibocsátással a légkört. A szomszédos épületek felé 10 méteres sávban háromszintű növényesítéssel igyekezünk a zavarást minimálisra csökkenteni. (M.K., szerző: Még az irodaépület ablakait is futónvényekkel tervezik árnyékolni ezzel is csökkentve az épület energiaigényét.)

– Milyen időrendben fognak dolgozni és számítanak-e zajra a környékbeliek?

– Munkanapokon reggel 8-tól 16 óráig szoktunk dolgozni. Egyáltalán nem leszünk hangosak, hetente egy-két kamion érkezik hozzánk. A napi kiszállításokat kisebb járművek végzik, a forgalom nem lesz számottevő. Összesen 5 fő fog dolgozni az épületben.

– Mikorra készül el az épület?

– Szeretnénk, ha az Újévet már az új épületben tudnánk kezdeni, ez a cél.

Őszintén örülök, hogy a híresztelésekkel ellentétben nem műtrágyagyár lesz itt. – Üdvözlöm Önöket Katonatelepen!

Utóirat: Több helyen megnéztém: Olyan pozitív minősítést kaptak az elérhető céginformációs adatbázisokban, melyekkel a magyarországi cégek kevesebb, mint 1%-a rendelkezik. Az interjú után Eszter kérdezett a helyi vállalkozásokról (hol tudnak ebédelni, milyen cégek vannak még helyben, kérdezett a sportolási lehetőségekről, stb.). Jelezte, hogy szívesen részt vennének a következő szemétszedési akción is. Tetszik a hozzáállásuk!

Makai Krisztián

Az üzem látványterve

KATONATELEPI KÖZÜGYEK

Kiadó: Kecskemét Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány, 6000 Kecskemét, Katona Zs. u. 3.

Felelős kiadó: Lázár János, a kuratórium elnöke

Alapító szerkesztő: id. Tóth Viktor • Felelős szerkesztő: dr. Kerényi Zoltán

Rovatvezetők: dr. Kerényi Zoltán (kertünk-házunk); Kisberk Hella (oktatás); Laczay András, dr. Finta József (hit és erkölcs); Balla Dániel (sport); Lázár János (Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány);

Nagy. L. Éva (kultúra); Nagysolymosi Andrea, dr. Serfőző Katalin (egészségügy)

Nyomdai munka: Pendeprint Kft., Nagykőrös. Készült: 1000 példányban

Pünkösöd, keresztyénség, hit

Tekintettel arra, hogy későn, április végén volt húsvét ünnepe, idén pünkösöd ünnepe is kitolódott. Pünkösödkor a keresztyén világ a Szentlélek eljövételére emlékezik és hálát ad a keresztyén egyház létéért. Az egyház létét ma sokan szükségtelennek tartják, és vég nélkül tudják sorolni az évszázadok során az egyház által elkövetett bűnöket a keresztes háborúktól az inkvizíción át az indiánok eltüntetéséig. E cikk kereteit meghaladja, hogy ezekről szóljak, ám azt megjegyezhetjük, hogy sok téves információ kering az egyházak múltjával és jelenével kapcsolatosan. Európában ma úgy látjuk, a keresztyénség visszaszorulóban van, ebben bizony van igazság. Világviszonylatban viszont éppen ellentétes folyamat zajlik: a keresztyének száma folyamatosan növekszik. Erről néhány érdekes adat. Kínában, ahol 1970-ig nem működhetett legálisan a keresztyénség, ma több ember jár templomba, mint egész Európában. Kenyában több anglikán megy istentiszteletre, mint Nagy-Britanniában, az Egyesült Államokban és Kanadában együttvéve. Dél-Afrikában több református jár istentiszteletre, mint az Egyesült Államokban, ahol a legnagyobb létszámú nyugati református egyház működik. Az adatok szerint

elmondhatjuk, hogy a keresztyénség súlypontja Európából egyértelműen máshova tolódott.

Miről beszélnek a kecskeméti számok? Az adatok nem hivatalosak, de személyes beszélgetéseim során a következő hozzávetőleges számok derültek ki: vasárnaponként római katolikus misére kb 1500-1700, református istentiszteletre 400-500, evangélikusra 150-200, baptista istentiszteletre 200, más felekezetek összejöveteleire 2-300 hívó jár. Ez összesen kb 3000 főt jelent a 115.000 lakosú városban, vagyis a lakosság kb 2,5 százaléka. Még közelebbi adatok: Katonatelepen (kb 3500 lakos) református istentiszteletre 50-60, a kéthetente tartott misére kb 30 fő jár, együtt kb 2,5%.

Pünkösödkor eljött a Szentlélek és életeteket változtatott meg. Azon a napon mintegy 3000 ember lett hívő keresztyénné és a gyülekezet naponta növekedett az üdvözülőkkel. És bár voltak bőven, akik már akkor eltörölni akarták az egyházat, mégis a gyülekezetet alapvetően kedvelték az emberek, mert szeretetteljes, egymást és a kívülállókat segítő közösségként működött. Egyetlen célja volt a híveknek: elmondani az embereknek, hogy Krisztus meghalt és feltámadt, ezzel mindenkit megváltott a bűn és a halál uralma

alól. Ennek az Istennek a követésére hívták mindazokat, akik hallották a keresztyén evangéliumot. Mire kötelez, milyen lehetőségeket jelent ez nekünk?

1, Krisztus, az egyház üzenetét ma a társadalom nagy része nem ismeri. Az emberek jelentős része úgy utasítja el a keresztyénség üzenetét, hogy nem tudja, mi az. Ez a híveket arra kell ösztönözze, hogy továbbadja hitét, bizonyosságot tegyen megváltó Uráról. A nem hívő ember pedig lehet nyitott, kíváncsi, ne utasítsa el zsigerből az evangéliumot és az egyházak szolgálatát. Vagyis legyen közöttünk emberi párbeszéd!

2, Pünkösöd ünnepe arra emlékeztet, hogy Lélek nélkül nem megy. Hiába a tudás, tapasztalat az élet különböző területein, lélek, belső tűz, lelkesedés nélkül semmire sem fogunk menni. Korunk népbetegsége a kiégés, amikor már nincs belső tűz, ami hajtja az embert. A Szentlélek sok jelképe közül az egyik a tűz. A Szentlélek, Isten Lelke újíthatja bennünk a lelkesedést világi és lelki dolgokban egyaránt.

3, Az európai kultúra keresztyén alapokon épült fel. Ez nem azt jelenti, hogy a múltban, vagy a jelenben mindenki, vagy legalábbis a többség hitét gyakorló keresztyén, hanem arról szól,

Laczay András
lelkipásztor

hogy a világ keresztyén értelmezése meghatározó, vagy legalábbis az volt. Ez hozzájárult a tudomány, a művészetek, a jog és gyakorlatilag az élet minden területének alakulásához. A keresztyénség nélkül ma Európa nem lenne az, ami. Sőt kimondhatjuk, sokkal rosszabb helyzetben lenne mentálisan, erkölcsileg és ki tudja még milyen szempontból.

4, Le kell számolni az európai-nyugati felsőbbrendűséggel, hogy mi mondjuk meg a világnak, mit kell tenni. A számok azt mutatják, hogy a keresztyénség súlypontja már nem Európa. Európa és benne mi magunk is, elhagytuk Istent. Nem élünk azzal a lehetőséggel, hogy ismerhessük Őt. A Biblia tanítása, hogy az Istentől való elfordulás eredménye láthatóvá lesz az élet minden területén: emberi jogokban, gazdaságban, politikában, társadalomban és a környezetben egyaránt. Ezért ha a látható világ problémáit látjuk, akkor cselekszünk felelősen, ha egyénileg mindannyian elkezdjük keresni a megváltó Krisztust. Az egyházak felelőssége nemcsak az, hogy nyitottak legyenek, szerethető közösségek, hanem hogy bátran hirdessük a megváltó Krisztust.

Pünkösöd havában ideje van a számvetésnek: van-e bennünk tűz, lelkesedés? Mozgatnak-e magasabb lelki célok? Isten Szentlelkét küldi mindazoknak, akik hisznek Krisztusban. Kérjük a Szentlelkét: töltsön be minket hittel, lélekkel, tűzzel!

Ismét a kullancsok által okozott betegségekről...

Korábban már írtunk a kullancsok által terjesztett megbetegedésekről, azonban érdemes feleleveníteni az ismereteket.

A kullancs sokféle betegség terjesztéséért felelős, de szerencsére csak töredékük veszélyes az emberre. Az emberre veszélyes kórokozók azonban súlyos kórképeket okoznak.

hozhatja a kullancsok aktivizálódását.

- A kórokozó a fertőzést átvívó kullancs csípése útján, annak nyálával kerül az emberi szervezetbe, ahol krónikus, hullámozó lefolyású, több szervet érintő fertőzést okoz.

- Indokolatlan fáradékonyság, úgynevezett "nyári influenza", ízületi gyulladás,

dő, néha kokárda alakú bőrpír. Ez a betegség kezdeti stádiumában jelentkezhet.

Átmérője hetek-hónapok múlva elérheti akár az 1m-t is. A bőrpír legalább egy hétig, esetenként hónapokig megmarad, előbb-utóbb magától is eltűnik. A bőrpír kezdetben mindig homogén, és többnyire csak napok, hetek múlva (akkor sem mindig) ölt céltablaszerű, vagy más néven kokárda rajzolatot. Fájdalmat ritkán, főleg a bevértzett formákban okoz, viszketni is csak minimális mértékben szokott.

A betegség sohasem okoz légúti tüneteket és szinte sohasem jár lázzal. A rutin laboratóriumi leletekben általában nincs eltérés. A diagnózist a jellemző klinikai tünetek és a kórokozóra adott immunválasz kimutatása igazolja.

Magyarországon a kullancsok elterjedése területi jellegzetességeket mutat, ezeket az adatokat kullancstérképeken követhetjük nyomon. Általánosságban azt mondhatjuk, hogy főként az országhatárok mentén lévő régiók, Északnyugat-Magyarország, Budapest budai külső kerületei fertőzöttek magas számban a kullancsokkal.

Mivel a kórképet jelző piros folt a friss fertőzöttek kevesebb, mint felénél jelentkezik, így a betegség diagnózisa sajnos nem építhető kizáró-

Dr. Serfőző Katalin
Katonatelep háziorvosa

lag erre a tünetre. A fertőzés az esetek közel felében lapangó állapotban marad, és amennyiben nem jelentkeznek egyéb jellemző tünetek, csak később vagy egyáltalán nem kerül felismerésre.

Ha kullancsot észlelünk a bőrfelületen, minél előbb el kell távolítani. Ezt lehet kullancs kivevő csipesszel, szemöldök csipesszel, vagy egy fertőtlenített varrótüvel. Fontos, hogy minél előbb távolítsuk el a rovar a bőrből. NEM szabad a potroh részét megnyomni, olajjal, vagy különböző folyadékkal bekenni, mert akkor nagyobb a valószínűsége, hogy a fertőzött gyomor bennéke bejut a szervezetünkbe, és ezzel okoz fertőzést. Ha sikeresen eltávolítottuk a kullancsot, fertőtlenítsük a sebet. Erre kiválóan alkalmas a jódoldat. (Betadin)

Kullancscsípés utáni Lyme-kór gyorsteszt (borrelia – teszt) otthoni használatra kapható a patikákban. A Lyme-kór tesztet már a kullancscsípés időpontjától számított 2 és 4 hét közötti időszakban ajánlott elvégezni, illetve amikor a körkörös, vörös színű elváltozást észleljük az érintett bőrfelületen. Fertőzés csak az esetek 1-2%-ában alakul ki, de ha a teszt pozitív, az fennálló fertőzésre utalhat és azonnali kezelést igényel! A kezelésre antibiotikumokat használunk. Ennek megválasztása az orvos feladata. Keresse háziorvosát, ha elhúzódó bőrpírral járó rovarcsípést észlel. *Kellemes nyarat kívánok mindenkinek!*

A vírusos agyvelő- és agyhártyagyulladás ellen létezik védőoltás, a beoltottaknak emiatt tehát már nem kell aggodniuk. Már gyermekkorban is adható az oltás, azonban bizonyos időközönként ismétlése szükséges.

A Lyme-kór a másik fontos tünet együttes, amit kullancsok terjesztenek. Ez ellen nem véd a védőoltás, a beoltottakra is fenyegetést jelent bizonyos Borrelia nevű baktérium által okozott betegség.

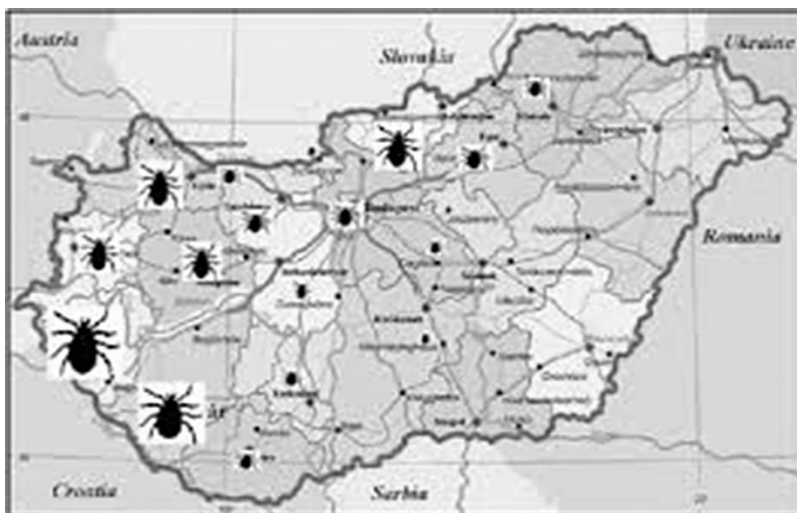
A Lyme-kóros friss esetek többsége május-júliusban keletkezik, ősszel egy kisebb második csúcs mutatkozik. Minden életkorban előfordul.

Mikor, hol és hogyan fertőződhetünk meg?

- A kullancsszezon kezdete általában március közepére tehető, de a hidegebb tavasz akár későbbre, a szokásostól eltérő melegebb időjárás pedig akár korábbra is

fájdalmak, izom- és íngyulladás, szívritmuszavarok, látás-, hallás-, egyensúlyzavar, arciidegbénulás és egyéb ideggyulladás okaként szerepelhet a fertőzés.

- Amennyiben észleltünk a bőrön rovarcsípés nyomát, mely elhúzódó bőrpírt okozott, jelezzük azt a szakembernek. A Lyme-folt a Lyme-kórra jellemző, a kullancscsípés körül megjelenő, körkörös terje-

Az elmúlt időszak mindenkinek volt mondható, csak szokásos májusnak nem. Az időjárás, mintha kezdené elfelejteni a mi éghajlatunkban szokásos évszaktaváltásokat és az azokra jellemző viszonyokat.

Nem jönnek a májusi lehűlések, helyette kánikula, van csapadék, de egyszer-

re önti ránk az ég áldását, helyenként meg aszály tapasztalható. Egybe érnek gyümölcsök, zöltségek egyszerre virágzanak dísznövénnyek.

Egyedül a kártevők és kórokozók nem csodálkoznak, kihasználják minden alkalmat, hogy keserítsék a kertészkedők életét. Ezért

a mostani számunkban leginkább a legégetőbb növényvédelmi teendőkről fogok néhány gondolatot közölni.

Ezeket a bevezető mondatokat szóról szóra az előző évi júniusi számból másoltam át azzal, hogy minden szava ma, 2019 májusa után is, így igaz!

Dr. Kerényi Zoltán

Júniusi, nyár eleji kerti teendők

Májusban a sok csapadék felgyorsította kertünk növényeinek fejlődését, a viharok azonban sok kárt is okoztak. A kert rendbe tétele, a folyamatos gyomlálás, a növényvédelem, és a sűrű fűnyírás sok tennivalót ad nekünk ebben az időszakban is. Az esték egyre kellemesebbek, a nap is későn nyugszik, de a kert nem hagy sok időt a tétlenkedésre. A kajszi és az őszibarack sok gyümölcsöt fejlesztenek, hiszen az idén nem tizedelte a termést kedvező virágzáskörüli hőmérsékletek miatt. Az egyik ilyen fontos munkafolyamat a termésritkítás. Ha szép, méretes gyümölcsöket szeretnénk, nagyon fontos kiritkítani a gyümölcsöket, azért is, hogy a termőrétyek kifejlődhessenek a következő évben is.

Ritkítandó sárgabaracktermés
(Forrás: agrarvilag.hu)

A ritkítás akkor jó, ha minden szomszédos gyümölcs között elférne egy harmadik is. Ezt végezzük szakaszosan, 2-3 napos időközökben egy-két ágról tisztítva a gyümölcsöket. Addig folytassuk a munkát, amíg a kajszi és az őszibarack csonthéja megkezdődik. Ritkítsuk meg az

alma- és körtéfák termését is. Sokszor nehéz szívvel teszi ezt meg a gazda, de nem kell félni, hogy ezzel veszteség ér bennünket, sőt szebb lesz a termésünk. Az egy csomóban fejlődő gyümölcskezdemenyek közül a 2-3 legfejlettebbet neveljük fel. Ha a ritkításhoz ollót használunk, a megmaradók nem sérülnek.

Szamócaszedés során a gyümölcsöket ne tépjük, hanem kocsánnyal együtt csipjük le a töről. Csak száraz gyümölcsöt szedjünk, a nedves gyümölcs gyorsan rothadni kezd. A szürkerothadás kórokozóit terjeszthetik a töveken maradt, romlásnak indult gyümölcsök, ezeket is fontos leszedni. A szállításra váró gyümölcsöket helyezzük el lapos rekeszben, műanyag tálcán, közben óvjuk a közvetlen napsütéstől és a túlzott felmelegedéstől. A szamócát teljes érésben szüreteljük, mert nem utóérő gyümölcs.

Az őszibarackot több jelentős kártevő ellen permetezzük, ezek: a keleti gyümölcsmoly hernyói, a kaliforniai és szilvapajzstetű lárvái, a hamvas őszibarack-levéltetvek és a takácsatkák. Figyeljünk az előírt ételmezés-egészségügyi várakozási időre, főleg a korai fajtáknál. A kajszi és a mandulát a keleti gyümölcsmoly, a pajzstetvek, a gnomónia és a varasodás ellen permetezzük, a szilvát és a ringlót a szilvamoly, a pajzstetvek, a takácsatkák és a levéltetvek ellen.

Kéregmoly ellen is kezeljük a törzset. A mogoróórma-nyos elpusztítása érdekében kezeljük a mogoróbokrokat is a gyümölcsfák molykártevői

Gnomónia dión
(Forrás: gazdabolt.hu)

ellen használt permetlével. 10 nap múlva ismételjük meg a permetezést. 2019-ben rendkívüli módon elszaporodtak a szívogató kártevők, leginkább a levéltetvek. Ezek ellen intenzívebben kell védekezni, ha védeni próbáljuk növényeinket.

Ha első virágaik elhervadtak, metsszük meg ismét rózskáinkat (a tea-hibrideket és a folyton nyílókat is), ne túl rövidre, hogy gyorsabban kifejlődhessen a következő virágot hozó hajtás. Csipjük le a futórózsák elnyílt virágait is. Öntözzük rendszeresen őket, és figyeljünk a tápanyag-utánpótlásra, ezzel serkenteni tudjuk a másod-, illetve a folyamatos virágzást. Legfontosabb tápanyag a kálium, de vegyes műtrágyát is adhatunk. Védekezzünk a rózsáknál és a díszcserjéknél a levéltetvek és a levéldarazsak ellen is. Keresztes virágú dísznövénnyeknél (díszkáposzta – Brassica, daravirág – Draba, tatárvirág – Iberis, ternye – Alyssum) figyeljük a káposztapoloskák megjelenését.

Sárgászöld színű, fekete rajzolatú lárvák vagy a kifej-

lett egyed ellen permetszerrel védekezhetünk. Gladiólszt még ültethetünk, a késői, ősz eleji virágzásra tervezzük, szükség esetén, ősszel takarhatjuk fóliával. Ehhez azonban nagy gumókat ültessünk, amik hamar virágot fejlesztenek. Június elején még saját nevelésű vagy vásárolt palántákból beültethetjük erkélyünket.

A magasabb évelők közül érdemes az elvirágzott szarvkaláb (Delphinium), zergeboglár (Trollius), és küllőrojt (Erigeron) szárát 15 cm-rel a föld felett visszavágni. Ekkor új hajtásokat nevelnek, és ha jól gondozzuk, és kedvező az időjárás, még egyszer virágozhatnak. Ha nincs elég helyünk, az alacsony évelők

Örökzöld tatárvirág

közül a gyeppótlók terjedő tövei leggyökeresedve problémát jelenthetnek. A fölösleges hajtásokat érdemes levágni, és hobbiházban vagy hidegágban gyökereztetni. Ez a hónap a fő virágzási ideje az íriszeknek. Virágzás után tőosztással lehet szaporítani: ezeket neveljük egy évig cserépben, vagy szaporító ládában. (Forrás: fitoland.hu)

Borkészítők minőségi és mennyiségi kilátásai a 2019-es évre

Rovatunkban régen foglalkoztunk a szőlő és bortermelőket érintő kérdésekkel. A mezőgazdaságban elég nehéz előzetes jóslásokba, becslésekbe bocsátkozni, de a tavalyi és az idén már eltelt időszak időjárási feltételei alapján fel szeretnénk hívni a gazdák figyelmét néhány várhatóan bekövetkező hatásra.

A mai rohanó, klímaváltozással, szélsőséges időjárási és gazdasági viszonyokkal terhelt világban a szőlőtermelő, a téli nyugalmi időszakot kivéve egyre többet foglalkozik a szőlőnövényt érő hatásokkal. Mind a szőlészek, mind a borászok aggódva figyelik azokat a külső hatásokat, amelyek az egekig emelhetik, de adott esetben a porba dönthetik egy éves munkájuk gyümölcsét. A szőlőtermelők és borkészítők kezében sok eszköz van, amit jól alkalmazva, kiegyenlíthetik a bizonyos körülmények, szélsőségek miatt kialakult anomáliákat. A megfelelő eszközök alkalmazásához szükséges a szőlővel kapcsolatos minden információ időben történő megismerése, a helyzet korrekt elemzése, és a beavatkozások megtervezése. A kilátások taglalása mindig heves reakciókat vált ki, főleg utólag értékelve az eseményeket. A természet a maga törvényei szerint alakítja a szőlőtermés mennyiségét, minőségét, és nagyon nehéz általános, az ország minden területére érvényes és bekövetkező adatokat prognosztizálni, hiszen még az elmúlt időszak mért adatai is nagy szórást mutatnak. Amint azt korábbi cikkünkben is megfogalmaztuk, a szüret milyenségét, a termés mennyiségét és az adott évjárat borainak jellemzőit erősen befolyásolja az előző szüret, és az adott évben a betakarítás időpontjáig eltelt időszak sok tényezője, leginkább az időjárás, ami a klímaváltozás miatt

is rendkívül szélsőséges az utóbbi időkben.

A 2019-es évjárat szüreti kilátásainak elemzéséhez, vizsgálni kell a 2018 téli és a 2019 tavaszi időszak időjárási viszonyait, és azok szerepét a szőlőnövény fejlődésében és a növény egészségügyi állapotában.

A szőlőtermés és minőség előrejelzésénél ugyanolyan eltérések mutakozhatnak, mint az időjárásban. Az országosan

2019 telén a megszokott csapadékmennyiségnél 27%-kal kevesebb hullott le. Az északi és a keleti határaink mentén a sokévi értékkel közel megegyező csapadékmennyiség (80-100%) érkezett a tél folyamán. Ezzel szemben a Dunántúlon és a Duna-Tisza közén a 1981-2010-es átlagérték felét, míg Vas és Somogy megyében annak alig 40%-át összegeztük ebben az időszakban. Ehhez tartozik, hogy a talajok ned-

dekádról dekádra, hol jóval az átlag, hol jóval az átlag feletti értékek voltak jellemzőek. Május második dekádjában igen alacsony középhőmérsékleteket mértek, a második dekádban egy felmelegedés indult, a virágzás kezdetére jelentős növekedés volt tapasztalható. Júniusban, a hónap első 5 napja után 10 napon át, a sokéves átlagot komoly mértékben meghaladó, középhőmérsékletek voltak, kérdés, milyen lesz a kötődés?

A növényvédelem problémái

A gyakorló szőlészek tapasztalták, hogy az ültetvényekben szokásos permetezéseket nagyon nehéz volt ütemezni, időben elvégezni, hiszen szeszélyesen, egyik óráról a másikra hatalmas felhőszakadások akadályozták a szerek megfelelő kijuttatását, az idén sok helyen már most a sokadik kezelést végzik, és még előttünk áll legalább 2 hónap, veszőkkel tele. Növényvédős kollégáink már számos cikket jelentettek meg az idei év kihívásairól, ezért csak néhány fő tényezőt említenék meg:

- Átlagosnál nagyobb atkafertőzés
- Hihetetlen mértékű peronoszpórafertőzés,
- Korai botritisz megjelenés már a virágzáskor
- Júniustól erősödő lisztharmatfertőzés
- Várható fürt botritisz támadás

A megfelelő növényvédelem esetén is szükséges, hogy a zöldmunkákra is fordítsunk kellő figyelmet. A szőlő lombozata a nyár elején már sűrű, és a hónaljajtások fejlődése is fokozott. Hajtásválogatással sokat segíthetünk a szőlőnek a megfelelően tagolt lombozat kialakításában, és a botritiszes fertőzés kialakulásának visszaszorításában.

Jégverte szőlő Soltvadkerten (Forrás: hiros.hu)

mért adatok legalább olyan szóródást adnak, mint amilyen a prognózisban fog mutatkozni. Előre kell tehát jelezni, hogy a közölt általános jellemzők igen nagy szóródást is magukban foglalnak területileg és jellegben is, különösen igaz ez közvetlen környezetünkben, Katonatelepen és környékén.

Illusztrációként érdemes tanulmányozni az OMSZ mérési szerinti csapadék és hőmérséklet anomáliákat az elmúlt két évszakra vonatkozóan.

Az 2018/2019-es tél újra melegebb volt a szokásosnál, különösen 2019 februárja. A csapadékvizsnyokat tekintve pedig összességében szárazabb volt, 27%-kal kevesebb csapadék érkezett, mint az 1981-2010-es időszakban.

Országos átlagban 2018/

vesség tartalma helyenként a kritikus szintre süllyedt.

Szerencsére az idén tavaszi fagy nem ártott a szőlőknek, ellenben a helyi jégesők, felhőszakadások komoly károkat okoztak, akár Katonatelephez közeli szőlőkben is. Soltvadkerten május 5-én hatalmas jégeső pusztított, ami a szőlőtermés több mint felét tönkretette.

A 2019 év tavaszi hőmérsékleti adatai is rendkívül szélsőséges képet mutatnak Márciusban, a hónap eleji egy-két napot kivéve, egészen a hónap közepéig a sokéves átlag alatt volt a napi középhőmérséklet, míg a hónap közepe után jó néhány fokkal meghaladta azt. Áprilisban a szeszélyes arcát mutatta az időjárás, középhőmérsékleti szempontból

A 2019 évi szőlőtermés mennyiségi és minőségi becslése

Az országon belüli rendkívül szeszélyes eloszlású időjárási hatások nehezítik a becslést, különösen, hogy az elkövetkezendő 40-50 nap azt még

jelentősen befolyásolhatja. A jelenlegi kilátások szerint a szokásosnál kisebb termés-mennyiség várható, különösen az Alföldön és az Északi-középhegység közelében. Nagy becslési kockázat nélkül állítható, hogy a szőlőtermés az átlagnál legalább 20%-al kisebb lesz, vagyis mintegy 2,7-2,8 millió hektoliter bor készülhet, de ezt még sok minden

befolyásolhatja. A minőségi kilátások változatos képet mutatnak, területi eloszlásban, és fajtánként is. A megfelelő növényvédelem ellenére is, bárhol fennáll annak a veszélye, hogy egy nagyobb eső után a bogyók felrepednek és megindul a tömeges botritiszes fertőzés. Várható általában, hogy a szőlők almasav tartalma az erős UV sugárzás és a magas

hőmérséklet miatt, lebomlik, savhiányosak lesznek a borok, különösen a korai érésű fajtáknál, és a tápanyag ellátottsága az élesztőknek sem lesz megfelelő. A termés betakarítás és feldolgozás során a szőlők fokozottan ki lesznek téve az oxidációnak, a mustok polifenol tartalma magasabb lesz, az erjedést nagyon kézben kell tartani.

KEDVES OLVASÓK!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a **Katonatelepi Fiókkönyvtár** az iskolai nyári szünidő alatt is **rendes nyitvatartással** várja az érdeklődőket.

Hétfő: szünnap
Kedd-Péntek: 9-12 és 13-18
Szombat: 9-13

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK KATONATELEPIEKNEK

Általános segélyhívó telefonszám (éjjel-nappal): 112
(továbbra is hívható a 104 (mentők), 105 (tűzoltók)
és a 107 (rendőrség) telefonvonala

Katonatelepi Polgárőrség telefonszáma: +3630 621 6029

Egészségügyi problémákkal kapcsolatos információk

Egészségügyi Központ:

Kecskemét, Katonatelep, Zsigmond Ferenc u. 25/A

Tel.: +3676 76 471 428

Felnőtt háziorvos: dr. Serfőző Katalin (+3630 3587967)

Rendelő: +3676 471 428

Rendelési idő: hétfő, szerda, péntek: 8-12 óráig,

kedd, csütörtök: 13-15 óráig

Gyermekorvos: dr. Fischer László (+3630 998 1187),

Rendelő: +3676 471 053

Rendelési idő: hétfő, szerda, péntek: 11-13 óráig,

kedd, csütörtök: 13-15 óráig

Katonatelepi védőnői szolgálat: Nagysolymosi Andrea

(+3630 590 1819) +3676 507 916

Csecsemő tanácsadás: dr. Fischer László (+3630 9981187),

Rendelő: +3676 471 503 minden kedden 12:30-13:00

Katonatelepi Fiókgyógyszertár: Kecskemét,

Katonatelep, Zsigmond F. u. 25/A Tel.: +3676 323 188

Nyitvatartási idő: hétfő, szerda, péntek: 8-13 óráig,

kedd, csütörtök: 13-18 óráig

Falu György önkormányzati képviselő: 0630/621-0898

KÖZÉRDEKŰ ÉS SZOLGÁLTATÓI INFORMÁCIÓK

Magyar Posta Postapartner: Kecskemét, Katonatelep, Ezüstfenyő u. 1.

Tel.: +3630 995 6350 Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 11:00-13:00

Kecskemét-katonatelepi üzletek, boltok:

Önért 1. Élelmiszerbolt / CBA, Kecskemét Katonatelep, Lugas sor 52.

Tel.: +3676 471 486

Önért 2. Élelmiszerbolt / CBA, Kecskemét Katonatelep, Mályva u. 37.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 6-18, szombat 6-12,

vasárnap 6-11 óráig

KTSE Balla Krisztián, e-mail: katonatelepise@gmail.com

Kattints a Katonatelepi közinyek internetes oldalára: www.katonatelep.hu